

V Bruseli 4. apríla 2023
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2023/0083(COD)

7767/23
ADD 3 REV 1

CONSOM 100
MI 234
COMPET 258
SUSTDEV 50
ENV 297
ENER 154
DIGIT 47
CODEC 456
IA 50
IND 142

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Č. dok. Kom.: SWD(2023) 60 final/2

Predmet: PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE ZHRNUTIE SPRÁVY
O POSÚDENÍ VPLYVU Sprievodný dokument k návrhu smernice
Európskeho parlamentu a Rady o spoločných pravidlách na podporu
opravy tovaru a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/2394, smerníc (EÚ)
2019/771 a (EÚ) 2020/1828

Delegáciám v prílohe zasielame dokument SWD(2023) 60 final/2.

Príloha: SWD(2023) 60 final/2

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 22. 3. 2023
SWD(2023) 60 final/2

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

k

návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o spoločných pravidlách na podporu opravy tovaru a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/2394, smerníc (EÚ) 2019/771 a (EÚ) 2020/1828

{COM(2023) 155 final} - {SEC(2023) 137 final} - {SWD(2023) 59 final}

Zhrnutie
Posúdenie vplyvu iniciatívy Udržateľná spotreba tovaru – podpora opravy a opätovného použitia
A. Potreba konať
V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?
Iniciatívou sa napĺňa priorita Komisie týkajúca sa zelenej transformácie, konkrétne Európska zelená dohoda a jej cieľ udržateľnej spotreby. Keď sa spotrebné výrobky stanú chybnými, spotrebiteľia sa ich často nesnažia opraviť ani opätovne použiť, ale predčasne ich likvidujú, hoci by sa výrobky mohli opraviť a opätovne použiť. K tomu dochádza vtedy, keď sa v rámci zákonnej záruky podľa smernice o predaji tovaru spotrebiteľia rozhodnú pre výmenu namiesto opravy a keď sa po uplynutí zákonnej záruky spotrebiteľia rozhodnú tovar neopravovať. Vedie to k nárastu produkovaného odpadu a zbytočným emisiám CO₂, ako aj k plytvaniu cennými zdrojmi. Problém predčasnej likvidácie opraviteľného spotrebného tovaru existuje v celej EÚ a vzťahuje sa na široký sortiment spotrebného tovaru. Viac ako dve tretiny respondentov v rámci verejnej konzultácie (65 – 74 %) podporili riešenie problému na úrovni EÚ.
Čo by sa malo dosiahnuť?
Na podporu udržateľnej spotreby prostredníctvom opravy a opätovného použitia životaschopného spotrebného tovaru sa táto iniciatíva zameriava na zvýšenie počtu opráv chybného spotrebného tovaru a opätovného použitia tovaru v rámci zákonnej záruky a nad jej rámec. Komisia komplexným spôsobom sleduje cieľ udržateľnej spotreby v rámci Európskej zelenej dohody. Na strane ponuky sa návrhom nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov podporuje opraviteľnosť výrobkov. Na strane dopytu umožňuje návrh smernice o posilnení postavenia spotrebiteľov v rámci zelenej transformácie spotrebiteľom prijímať kvalifikované rozhodnutia o kúpe. Keďže žiaden z návrhov sám osebe nevedie vo fáze po predaji k väčšiemu počtu opráv, táto iniciatíva pridáva tretí rozmer. Podporuje opravu ako prostriedok nápravy počas zákonnej záruky a poskytuje spotrebiteľom a podnikom nové nástroje na podporu opravy nad rámec zákonnej záruky. Cieľom všetkých týchto troch opatrení je dosiahnuť udržateľnejšiu spotrebu. Sú navrhnuté tak, aby mali kumulatívny účinok a spoločne pokrývali celý životný cyklus výrobku. Preto sa musia posudzovať spoločne.
Aká je pridaná hodnota opatrenia na úrovni EÚ (subsidiarita)?
Smernicou o predaji tovaru sa už plne harmonizovali prostriedky nápravy pre chybný spotrebný tovar. Ak sa na podporu opravy a opätovného použitia tovaru v rámci zákonnej záruky majú tieto pravidlá zmeniť, musí sa to urobiť na úrovni EÚ. Vnútroštátne opatrenia na podporu opravy a opätovného použitia spotrebného tovaru po uplynutí zákonnej záruky by okrem toho viedli k fragmentácii vnútorného trhu alebo ju zvýšili.
B. Riešenia
Aké sú rôzne možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak

nie, prečo?

Možnosti, ako podporiť opravu a opätovné použitie tovaru v **rámci zákonnej záruky**, sú: uprednostnenie opravy v rámci systému prostriedkov nápravy podľa smernice o predaji tovaru vždy, keď je oprava lacnejšia ako výmena; zabezpečenie toho, aby sa oprava stala hlavným prostriedkom nápravy; predĺženie doby zodpovednosti v súvislosti s opravou; zosúladienie doby zodpovednosti renovovaného tovaru s novým tovarom a výmena chybného tovaru za renovovaný tovar.

Možnosti, ako uľahčiť a podporiť opravu a opätovné použitie tovaru **nad rámec zákonnej záruky**, sú: poskytovanie informácií o opravách prostredníctvom výrobcov a sprostredkovateľskej platformy o opravách a renovovanom tovare na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ; zlepšenie transparentnosti a podmienok opravy prostredníctvom dobrovoľných záväzkov; uloženie povinnosti opravovňiam predložiť ponuku na opravu, pokiaľ ide o cenu a podmienky opravy, a uloženie povinnosti výrobcovi, aby opravovali tovar, na ktorý sa vzťahujú požiadavky na opraviteľnosť podľa práva EÚ, alebo všetky výrobky za úhradu určitej ceny.

Balík uprednostňovaných možností zahŕňa prvky z oboch skupín, pričom sa zameriava na riešenie opravy po nad rámec zákonnej záruky, keďže sa najväčší podiel chýb vyskytuje v tomto scenári, a preto je potenciál zvýšenia počtu opráv najvyšší. Preferovaná možnosť pozostáva z týchto možností:

- uprednostňovanie opravy vždy, keď je lacnejšia ako výmena počas platnosti zákonnej záruky,
- povinnosť výrobcov informovať o tom, či ponúkajú opravu, ako aj informovať o ich prípadnej povinnosti opravy,
- platforma na vnútroštátnej úrovni, ktorá sprostredkúva kontakt medzi spotrebiteľmi a opravovňami kľúčového spotrebného tovaru a propaguje renovovaný tovar,
- dobrovoľné záväzky týkajúce sa normy EÚ pre jednoduché opravy,
- povinnosť subjektov, ktoré ponúkajú opravu, predložiť ponuku na opravu, pokiaľ ide o cenu a podmienky opravy, v štandardizovanej forme,
- povinnosť výrobcov tovaru, na ktorý sa vzťahujú požiadavky na opraviteľnosť podľa práva EÚ, opraviť tovar nad rámec zákonnej záruky za úhradu určitej ceny.

Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Jasná väčšina zainteresovaných strán, ktoré poskytli odpovede v rámci verejnej konzultácie, so zistenými problémami súhlasila.

Možnosť uprednostniť opravu vždy, keď je lacnejšia ako výmena, považovala za účinnú nepatrná väčšina všetkých zainteresovaných strán vrátane väčšiny občanov EÚ, zainteresovaných strán z podnikateľskej sféry a subjektov verejného sektora, ktorí poskytli odpoveď. Väčšina spotrebiteľských organizácií a združení na ochranu životného prostredia považovala toto opatrenie za neúčinné. Túto možnosť podporilo niekoľko členských štátov.

Polovica všetkých zapojených zainteresovaných strán podporila účinnosť dobrovoľných záväzkov na podporu opravy. Toto opatrenie považovali za účinné najmä zainteresované strany z podnikateľskej sféry, zatiaľ čo väčšina združení na ochranu životného prostredia a polovica spotrebiteľských organizácií, ktoré poskytli odpoveď, považovala toto opatrenie za neúčinné.

Pokiaľ ide o povinnosť výrobcu vykonať opravu za úhradu určitej ceny, nepatrná väčšina respondentov bola toho názoru, že by sa mala vzťahovať na prípady, keď chyby vyplývajú z opotrebenia, a polovica bola toho názoru, že by sa mala vzťahovať na prípady, keď sa chyby vyskytnú po uplynutí zákonnej záruky. Zainteresované strany z podnikateľskej sféry boli iného názoru: iba menšina z nich sa domnievala, že by

sa mala vzťahovať na chyby spôsobené opotrebovaním.
C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti
Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?
Vplyv uprednostňovanej možnosti na životné prostredie je potrebné posudzovať spolu s vplyvom nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov a smernice o posilnení postavenia spotrebiteľov v rámci zelenej transformácie, pretože sú navrhnuté tak, aby mali kumulatívny účinok. Za 15 rokov táto iniciatíva prinesie úspory 18,4 milióna ton emisií CO₂, zatiaľ čo nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov 471 miliónov ton a smernica o posilnení postavenia spotrebiteľov v rámci zelenej transformácie 0,33 – 0,47 milióna ton. Kombinovaný vplyv na životné prostredie je preto veľmi významný. Úspory emisií CO₂ podľa nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov sú oveľa vyššie, pretože cieľom nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov sú ďalekosiahle zmeny pri výrobe výrobkov, ale zároveň táto iniciatíva prináša v porovnaní so smernicou o posilnení postavenia spotrebiteľov v rámci zelenej transformácie omnoho vyššie úspory emisií CO₂. Tieto iniciatívy sa takisto navzájom podporujú, aby bol ich vplyv výraznejší. Podnikom vzniknú straty v dôsledku ušlých tržieb a zníženej výroby nového tovaru. Veľmi významné úspory spotrebiteľov (176,5 miliardy EUR za 15 rokov) prevyšujú náklady pre podniky. Balík uprednostňovaných možností mení modely spotreby spotrebiteľov smerom k dlhodobej udržateľnosti, takže spotrebiteľia majú v dôsledku nižšej spotreby nižšie výdavky. Straty podnikov preto odrážajú presun od príjmov podnikov k prospechu spotrebiteľov a spotrebiteľia pravdepodobne investujú ušetrené prostriedky do hospodárstva ako takého, čo zas povedie k rastu a investíciám.
Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?
Obchodníkom a výrobcom z EÚ vzniknú straty v hrubej pridanej hodnote v dôsledku zníženia obratu a výroby nového tovaru, pretože musia plniť nové požiadavky na informácie a povinnosť opravy. Náklady na prispôbenie podnikov sú vysoké, ale nie neprimerané vzhľadom na významný vplyv iniciatívy.
Aký je vplyv na MSP a konkurencieschopnosť?
Uvedené náklady podniku vzniknú aj MSP. Hoci sú náklady na prispôbenie a administratívne náklady v pomere k príjmom z podnikania pre MSP neúmerne vyššie, očakáva sa, že celková bilancia nákladov a prínosov podľa uprednostňovanej možnosti bude pre MSP ako celok mierne prínosná. Dôvodom je to, že MSP v odvetví opráv budú mať z tejto iniciatívy prospech, zatiaľ čo odvetvie výroby a maloobchodu vrátane MSP v tomto odvetví bude touto iniciatívou do určitej miery znevýhodnené.
Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?
Neočakáva sa, že subjektom verejného sektora vzniknú výrazné náklady na presadzovanie. Určité náklady prinesie národná platforma na vývoj a údržbu IT platformy, ako aj zvyšovanie informovanosti.
Očakávajú sa iné významné vplyvy?
Výrobcovia z tretích krajín môžu tratiť v dôsledku poklesu predaja nového dovážaného tovaru. Tento vplyv však môže mať aj dlhodobý pozitívny celosvetový vplyv, keďže títo výrobcovia môžu byť

motivovaní k tomu, aby prešli na výrobu tovaru s dlhšou životnosťou.
Proporcionalita?
V balíku uprednostňovaných možností sa navrhuje vyvážený prístup, ktorý rešpektuje zásadu proporcionality. Na podporu opravy v kontexte právnej záruky sa vnútroštátne právne predpisy menia len v minimálnom rozsahu potrebnom na dosiahnutie cieľa. Uvedená možnosť nie je v rozpore so zavedenými vnútroštátnymi opatreniami týkajúcimi sa doby zodpovednosti. V prípade iných možností, na ktoré sa nevzťahuje zákonná záruka, sa harmonizácia na úrovni EÚ obmedzuje len na tie možnosti, ktoré obsahujú rozmer vnútorného trhu, a to najmä na cenovú ponuku a povinnosť opravy. Ak je riešenie na vnútroštátnej úrovni účinné, t. j. platforma pre opravy, táto voľba sa uprednostňuje. V kontexte „normy pre jednoduché opravy“ je návrh uvedenej možnosti formulovaný ako dobrovoľný záväzok, aby sa zabránilo ďalekosiahlym zásahom do vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich služby.
D. Nadväzné opatrenia
Kedy sa táto politika preskúma?
Iniciatíva sa vyhodnotí päť rokov po nadobudnutí účinnosti.